O chorobach odkleszczowych

Kategoria: Polityka Zdrowotna
Opublikowano: środa, 29, listopad 2017 21:14
Sylwia Cyrankiewicz-Gortyńska
Odsłony: 1232

Profilaktyka chorób odkleszczowych w miejscu pracy to temat przewodni konferencji skierowanej do przedstawicieli pracodawców z całego województwa warmińsko-mazurskiego, która odbyła się 29 listopada 2017 r. w Piszu.

Spotkanie było okazją do dyskusji na temat możliwości zapewnienia ochrony przed chorobami odkleszczowymi tym grupom zawodowym, dla których stanowią one największe, realne zagrożenie. Wśród licznych drobnoustrojów przenoszonych przez kleszcze najistotniejsza jest borelioza, która jest najczęstszą zakaźną chorobą zawodową w Polsce oraz wirus kleszczowego zapalenia mózgu (KZM) powodujący niesprawność neurologiczną. Schorzenia te często wiążą się z długotrwałą rehabilitacją i niezdolnością do pracy.

Grupą najbardziej narażoną na ryzyko zakażania są pracownicy leśni, służby mundurowe, straż graniczna, pracownicy zieleni miejskiej oraz rolnicy. Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze wymaga od pracodawcy działań wielokierunkowych. Przedsięwzięcie to powinno obejmować działania edukacyjne: informowanie pracowników o zasadach zmniejszania ryzyka zawodowego, organizowanie pierwszej pomocy przedmedycznej, wdrażanie zasad profilaktyki zdrowotnej oraz realizację szczepień profilaktycznych. Badania dowodzą, że prawidłowo prowadzone szczepienia przeciwko KZM powodują u 98% szczepionych trwałą odporność. Szczepienia, zwłaszcza w grupach ryzyka zawodowego, dają więc wymierne korzyści ekonomiczne wynikające ze skutecznej profilaktyki.

Eksperci alarmują: województwo warmińsko-mazurskie, z uwagi na endemiczne występowanie zakażonych kleszczy, odnotowuje wysoki współczynnik zapadalności na boreliozę (jest on prawie dwukrotnie wyższy niż w kraju) i kleszczowe zapalenie mózgu (prawie sześciokrotnie wyższy niż w Polsce). Wg danych Sekcji Statystyki Medycznej i Informacji WSSE w Olsztynie od 1 stycznia do 15 listopada 2017 r. w województwie warmińsko-mazurskim były 1133 przypadki zachorowań na boreliozę. Analizując dane od 2012 roku, widać tendencję wzrostową. W kolejnych latach liczba chorych systematycznie się zwiększała: od 695 przypadków w 2012 r., przez 763 w 2013 r., 902 w 2014 r., 1038 w 2015 r., aż po 1401 w roku ubiegłym. Kleszcze są pajęczakami odpowiedzialnymi za przenoszenie wielu gatunków bakterii, wirusów i pierwotniaków chorobotwórczych, tym samym są nosicielami szeregu chorób. Sposobem na uniknięcie przykrych skutków choroby jest zapobieganie im. Eksperci obecni na spotkaniu apelowali, aby pracodawcy i pracownicy stosowali kilka prostych zasad takich jak zaopatrzenie się w odpowiednią odzież: jasną i zakrywającą jak największy obszar ciała, stosowanie środków odstraszających kleszcze, systematyczna kontrola ciała i umiejętność właściwego usunięcia kleszcza. Stosowanie wymienionych zasad zmniejsza prawdopodobieństwo ukąszenia i zakażenia. Jednak najpewniejszym sposobem zabezpieczenia się jest szczepienie ochronne. Dotyczy ono jednak obecnie tylko kleszczowego zapalenia mózgu (KZM).

Dostępna profilaktyka

W Polsce dostępna jest szczepionka po przyjęciu której u osób szczepionych powstają swoiste przeciwciała chroniące przed neuroinfekcjami spowodowanymi wirusem KZM. Badania dowodzą, że prawidłowo prowadzone szczepienia przeciwko KZM powodują u 98% szczepionych trwałą odporność. Szczepieniami powinny być objęte przede wszystkim osoby zawodowo narażone na ryzyko ukąszenia przez kleszcze: pracownicy eksploatacji lasu, rolnicy, pracownicy straży leśnej, zbieracze runa leśnego, straż graniczna, pracownicy zieleni miejskiej.

Obowiązki pracodawcy

Phoca PDF

Obowiązki pracodawcy wobec pracowników narażonych na czynniki biologiczne reguluje Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 kwietnia 2005 r. (Dz.U. z 2005 r. nr 81, poz. 716 ze zm.) w sprawie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia w środowisku pracy oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki. Szkodliwe czynniki biologiczne zostały podzielone na cztery grupy zagrożenia. Krętki boreliozy zostały zaliczone do grupy drugiej, a wirus kleszczowego zapalenia mózgu (wariant środkowoeuropejski) do grupy trzeciej.

Do grupy trzeciej zalicza się czynniki, które mogą wywoływać u ludzi ciężkie choroby, są niebezpieczne dla pracowników, a ich rozprzestrzenienie w populacji ludzkiej jest bardzo prawdopodobne oraz zazwyczaj istnieją w stosunku do nich skuteczne metody profilaktyki lub leczenia. W przypadku narażenia na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy trzeciej do obowiązków pracodawcy należy m.in. zapewnianie pracownikom środków ochrony zbiorowej lub – jeśli w inny sposób nie można uniknąć narażenia – zapewnienie im środków ochrony indywidualnej, odpowiednich do rodzaju i poziomu narażenia, organizowanie systematycznych szkoleń, prowadzenie rejestru pracowników narażonych na działanie ww. szkodliwych czynników biologicznych w formie elektronicznej lub księgi rejestrowej – poinformowanie pracowników o badaniach lekarskich, z których mogą skorzystać.

- *Częsta absencja spowodowana chorobą wymusza na pracodawcy nie tylko zmiany w organizacji pracy, ale również generuje dla firmy dodatkowe koszty związane z organizacją zastępstwa. Dlatego zachęcamy firmy do wdrażania i finansowania działań w zakresie profilaktyki chorób odkleszczowych, stanowiących zagrożenia dla zdrowia i życia. Zestawiając koszt szczepienia ze skalą uzyskanych oszczędności otrzymamy zwrot z tej inwestycji w postaci zmniejszenia chorobowości, a co za tym idzie zmniejszenia absencji i większej produktywności. Firma, która stwarza bezpieczne i zdrowe miejsce pracy tylko zyskuje* - mówi Andrzej Kuczara, Prezes Fundacji Aby Żyć, współorganizator wydarzenia.

- *Takie spotkania jak to dzisiejsze służą pokazaniu dobrych praktyk i wywołaniu dyskusji nad poprawą stanu zdrowia pracowników.* - dodaje Andrzej Kuczara

Spotkanie zorganizowane zostało w ramach ogólnopolskiego cyklu edukacyjnego Zdrowie-Człowiek-Profilaktyka.

Phoca PDF